

Oversættelse.Bilag 3.

Udenrigsminister, Dr. Munchs Tale i Delegeretforsamlingen, den 16. September 1938.

„Jeg ønsker at slutte mig til de Erklæringer, som er blevet afgivet af de andre Udenrigsministre, der deltog i Mødet i København, med Hensyn til de Forpligtelser, som paahviler Medlemsstaterne i Overensstemmelse med Pagtens Art. 16. For Danmarks Vedkommende minder jeg om, at vi allerede i Folkeforbundets første Aar understregede, at der er to Hovedforudsætninger for, at Pagtens Art. 16 kan anvendes med fuld Virkning: at den internationale Organisation har en universel Karakter, og at der sker en saadan Nedrustning, som forudsættes i Pagten. Det var ud fra dette Synspunkt, at vi sluttede os til det Initiativ, som førte til Direktiverne af 1921. Vi fremsatte samme Opfattelse under de Diskussioner i 1924, som gik forud for Genève-Protokollen, der indeholdt den Formel med Hensyn til Sanktionerne, som senere blev genoptaget i Locarno-Aftalerne, og som Hollands Repræsentant for nogle Dage siden citerede. Senere, efter de sidste Aars Erfaringer, udtalte 7 Lande, hvoriblandt Danmark, i Juli 1936 i et fælles Communiqué deres Opfattelse med Hensyn til Art. 16's Anvendelse under de nuværende Forhold.

Det er en Kendsgerning, at ingen af de to Betingelser, som jeg har nævnt, i Øjeblikket er tilstede. Derfor har hele det i Art. 16 indeholdte Sanktionssystem efter den fulgte Praksis antaget en ikke-obligatorisk Karakter, saaledes som det siges i Communiquéet fra København. Ved at udtale dette konstaterer vi blot en Kendsgerning, som allerede er bevist ved en Række Begivenheder, der har strakt sig over næsten hele det Tidsrum, i hvilket Folkeforbundet har bestaaet. I alle de Tilfælde, hvor der har været Spørgsmaal om at bringe Art. 16 i Anvendelse, har Medlemsstaterne taget Hensyn til de geografiske Forhold, til de politiske Følger, og til hvilken Deltagelse der kunde ventes fra andre Landes Side. Det er netop denne hver Medlemsstat tilkommende Ret til fri Vurdering, som vi har understreget i København. Jeg har med Glæde konstateret, at vore Synspunkter med Hensyn til Pagten og dens Anvendelse stemmer fuldstændigt med de Synspunkter, som Englands Repræsentant gav Udtryk for i Morges.

Dette betyder paa ingen Maade, at vi opgiver Folkeforbundets Ideal. Tværtimod. I Danmark er vi stærkt overbevist om, at den første Betingelse for en lykkeligere Fremtid for Menneskeheden er, at der bestaar en international Organisation af universel Karakter, en Organisation, hvor Folkene trods Forskelligheder i deres politiske og sociale Systemer samarbejder i en gensidig Tillidens Aand. Den nuværende Situation i Verden viser kun altfor tydeligt, hvor nødvendigt dette er. Den gensidige, Dag for Dag voksende Mistillid mellem Folkene er det fremherskende Kendetegn i det mellemfolkelige Liv. En samlet Løsning af de Stridigheder, der skiller Folkene, synes ikke at være i Sigte. Den Krise, vi befinder os i, er ikke blot en Krise for Folkeforbundet, men ogsaa for hele den moderne Kultur.

Ingen af os kan i disse Dage sige, om vi i de kommende Uger vil opleve det store Sammenbrud, eller om det vil lykkes Stormagterne at finde i det mindste delvise og foreløbige Løsninger af Dagens brændende Spørgsmaal. Alle ved, at en Storkrig uvægerligt vilde føre til en ødelæggende Katastrophe, ikke blot for de Besejrede, men ogsaa for Sejrherrerne.

Vi kan bygge et vist Haab paa, at vi i de sidste Aar har oplevet en Række Konflikter, som før i Tiden hver for sig vilde have været nok til at fremkalde Krig, men at man dog hidtil har undgaaet det store Opgør. Men Haab er ikke Vished. Hvis en Verdenskrig trods alt skulde bryde ud, vilde Menneskeheden, naar Kampen var forbi, staa over for den tunge Opgave paa Ruinerne af den moderne Kultur at skulle genopbygge en ny international Organisation, der kunde give Folkene det fornødne Minimum af Tryghed.

Lykkes det derimod nu at vinde Tid, maa man udnytte denne Frist til paa alle Omraader, hvor de politiske Modsætninger ikke skaber uoverstigelige Vanskeligheder, at organisere et saa universelt mellemfolkeligt Samarbejde som muligt. Folkeforbundet har her en Opgave